بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2017/HC-A/438
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް:
  - ނަން: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
  - ރަޖިސްޓްރީ ނަންބަރު: -
  - ދާއިމީ އެޑްރެސް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
  - މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
- އިސްތިއުނާފު ރައްދުވި ފަރާތް:
  - ނަން: އަބްދުލްޙަކީމް ޒާހިދު
  - އައިޑީކާޑު ނަންބަރު: A212627
  - ދާއިމީ އެޑްރެސް: ގާރޑްނަރސްވިލާ / ސ. ހިތަދޫ
  - މިހާރުގެ އެޑްރެސް: ގ. ހިލްވާރު / ސ. މާލެ
- ހުށަހެޅި ތާރީޚު: 23 ޞަފަރު 1439
  12 ނޮވެމްބަރު 2017
- ނިމުނު ތާރީޚު: 29 ޞަފަރު 1440
  07 ނޮވެމްބަރު 2018
- އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު އަމުރު ނަންބަރު: ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-G(1220-2017)2017/96 ކޯޓު އަމުރު
- ޝަރީޢަތް ކޯޓު: ކްރިމިނަލް ކޯޓު
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ކޯޓު އަމުރު
- ޙުކުމް ތާރީޚު: 29 އޮކްޓޫބަރު 2017
- ނިމުނު ތާރީޚު: 29 އޮކްޓޫބަރު 2017
- މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު އަބްދުﷲ ޙަމީދު   ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް   ފަނޑިޔާރު އަބްދުއްރައޫފު އިބްރާހީމް
(ރިޔާސަތު)

- ## ދައުވާގެ ޚުލާޞާ:

މިއީ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-G(1220-2017)2017/96 ކޯޓު އަމުރު އެ ކޯޓުން ނެރުއްވާފައިވަނީ ޝަރުޢީ ނުވަތަ ޤާނޫނީ އުސޫލަކާ ޚިލާފަށްކަމަށް ބުނެ އެ ކޯޓު އަމުރު އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން ބެހިފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެކެވެ.

މި ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފު ދައްކުވާ ފަރާތަކީ ސ. ހިތަދޫ / [illegible] އަބޫބަކުރު [illegible]

- ## ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތައް:

1) ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-G(1220-2017)2017/96 ކޯޓު އަމުރަށް ބަލާއިރު، އެ އަމުރަކީ ސ. ހިތަދޫ / [illegible] [illegible] [illegible] ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ [illegible] ނުރައްކާތެރި [illegible] ތޫނު އެއްޗެއް ނުވަތަ [illegible] ބޭނުންކޮށްގެން މާރާމާރީ ހިންގުމުގެ މައްސަލާގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބަންދުން [illegible] [illegible] ނިންމަވާފައިވާ [illegible] އެނގެއެވެ.

2) ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-G(1220-2017)2017/96 ކޯޓު އަމުރު، އެ ކޯޓުން ނެރުއްވާފައިވަނީ ޝަރުޢީ ނުވަތަ ޤާނޫނީ އުސޫލަކާ ޚިލާފަށްކަމަށް ބުނެ އެ އަމުރު އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް [illegible] ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން [illegible] [illegible] 3 (ތިނެއް) ނުކުތާއެއް [illegible] [illegible] [illegible] ހައިކޯޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible]

- ފުރަތަމަ ތުހުމަތުވެރިޔާ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-G(1220-2017)2017/96 ކޯޓު އަމުރަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނު) 59 ވަނަ މާއްދާއާއި، 60 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ނެރުއްވާފައިވާ އަމުރެއްކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާ.

- ދެވަނަ ތުހުމަތުވެރިޔާ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-G(1220-2017)2017/96 ކޯޓު އަމުރަކީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 41/2014 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2010 ބިރުދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އާލާތް ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނަށް 1 ވަނަ އިޞްލާހު ގެނައުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 12 ވަނަ މާއްދާއާއި، 16 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފަށް ނެރުއްވާފައިވާ އަމުރެއްކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާ.

- ތިންވަނަ ތުހުމަތުވެރިޔާ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-G(1220-2017)2017/96 ކޯޓު އަމުރަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އާ ޚިލާފަށް ނެރުއްވާފައިވާ އަމުރެއްކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާ ނުކުތާ.

3) މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދެފަރާތުން ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކާއި މި މައްސަލައާ ގުޅޭ ގޮތުން ޝަރީޢަތަށް ހުށަހެޅިފައިވާ ލިޔެކިޔުންތަކަށް ބަލާއިރު، އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

ހ

ހ(ށ) ފުރަތަމަ ކަމަކީ، ކޯޓުގެ ތުހުމަތުގައި ބަންދުކުރުން ފަރާތްތަކުގެ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ބަންދުގައި ހުރި ކަސްޓަޑީއަށް، ފަރާތްތަކުން ކަސްޓަޑީގައި އެހެން ގޮތަކަށް ބަޔާން ކޮށްފައި ނުވާނަމަ، ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2016 ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނުގައި ބަޔާން ކުރާ ގޮތުގައި އެއްގޮތްކަމުގައި، ކޯޓުގެ ތުހުމަތުގައި ހައްޔަރުކުރުމުގެ މުއްދަތު ބަންދުކުރުމުގެ ގޮތް ނިންމުމަށްޓަކައި ފަރާތްތަކުގެ ކްރިމިނަލް ކޯޓަށް ބަލައިގަތުމުގެ 4 ގޮތަކަށް ނިންމުމަށްޓަކައި

ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް ބެލުމުން އެނގޭކަމީ، ބައްޔިނާތުގައި ޝާމިލުވަނީ ބައްޔިނާތު 4 ގޮތަކީ

1- އޭނާ ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމުގެ އަމުރެއް ނެރެދިނުން

2- އެއްވެސް ޝަރުތެއް ނެތި ދޫކޮށްލުން

3- އޭނާ ކަފާލަތުގެ ދަށުން ދޫކޮށްލުން

4- އޭނާ ޝަރުތުތަކާއެކު ބަންދުން ދޫކޮށްލުން ކަން،

އެނގެން އޮންނައިރު، ކޯޓުން ކަނޑައަޅާ ޝަރުތުތަކާއެކު ބަންދުން ދޫކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ފަނޑިޔާރަށް ދީފައިވަނީ އެ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (1) ވަނަ ނަންބަރުން ފެށިގެން (4) ވަނަ ނަންބަރުގެ ނިޔަލަށް ހުރި ނަންބަރުތަކުގައި ބައްޔިނާތު [illegible] ގުޅޭގޮތުގައި، ނަމަވެސް [illegible] ތުހުމަތުކުރެވުނު ކަން އޭނާ [illegible] ތުހުމަތުކުރެވޭ [illegible] ހުރި [illegible] [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު: 12/2016 ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނުގެ 60 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަށް ބެލުމުން އެނގޭކަމެވެ.

(ހ) ދެވަނަކަމަކީ، ކުށެއްގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާގެ ބަންދާއިމެދު ގޮތެއް ނިންމުމަށް ހުށަހެޅުމުން އޭނާގެ ބަންދާއި މެދު އިސްވެ [illegible] ގޮތުގެ [illegible] [illegible] ނިންމުމުގައި [illegible] [illegible] ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށުގެ ބާވަތާއި، ކުށުގެ ބޮޑުކަމާއި، ކުށް [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] އަނިޔާވެރިކަން ހިމެނޭ ނަމަ އެކަމާއި، [illegible] [illegible] ކުށުގެ ބޮޑުކަމާއި، އޭނާގެ ކުރީގެ ކުށުގެ ތާރީޚާއި، ކޯޓުން ހުކުމްކުރުމުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު) ގެ 59 ވަނަ މާއްދާއިން އެނގޭކަމީ،

ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2010 (ބިރުދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހިގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 12 ވަނަ މާއްދާއަށް ބަލާއިރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ދޫކޮށްލައިފިނަމަ މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކަލެއް ކުރިމަތިވެދާނެކަމަށް [illegible] ޝަރީޢަތުން ޙުކުމް ކުރުމުގެ ކުރިން އެއްވެސްމީހަކު ބަންދުގައި ބަހައްޓައިގެން ނުވާނެކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައި ވިނަމަވެސް، ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2010 (ބިރުދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އާލާތްގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 5 ވަނަ މާއްދާއިން 9 ވަނަ މާއްދާގެ ނިޔަލަށް ހުރި މާއްދާތަކުގައި ހިމެނޭ [illegible] ކުށެއްގެ ތުހުމަތު ކުރެވިފައިވާ މީހާ ބަންދުން ދޫކޮށްލައިފިނަމަ، މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކަލެއް ކުރިމަތިވެދާނެކަމަށް ބަލައި، އަދި ހެކިބަސް [illegible] [illegible] ނުފޫޒު ފޯރުވުމަށް މަސައްކަތް ކޮށްފާނެކަމަށް ބަލައި، ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި [illegible] [illegible] ނިމެންދެން އެމީހާ ބަންދުގައި ބަހައްޓަންޖެހޭ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2010 (ބިރުދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އާލާތްގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 12 ވަނަ މާއްދާއިން [illegible]،

އަދި ޤާނޫނު ނަންބަރު 17/2010 (ބިރުދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އާލާތްގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 5 ވަނަ މާއްދާއިން ފެށިގެން 9 ވަނަ މާއްދާގެ ނިޔަލަށް ހުރި [illegible] ކުށްތަކުގެ [illegible] [illegible] [illegible] ބަހައްޓައިގެން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބިރުދެއްކުމާއި ނުރައްކާތެރި ހަތިޔާރާއި ތޫނު އާލާތްގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 16 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) އިން [illegible]،

އަދި ބަންދުކުރުމަކީ [illegible] ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައި [illegible]

ހާލަތްތަކާ ގުޅޭގޮތުން ފުލުހުން ހުށަހަޅާ މަޢުލޫމާތުގެ މައްޗަށް ބަލައި، އެއިން [illegible] ވުޖޫދުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 16 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އިން އެނގެން އޮންނަކަމާއި،

މިމައްސަލައާއި ގުޅިގެން ފެންނަން ހުރި [illegible] މައްޗަށް ބަލާއިރު، ނ. މިލަދޫ/ ކާރނޭޝަން އަބޫބަކުރު ޒާހިރުގެ މައްޗަށް ތުހުމަތު ކުރެވިފައިވާ ކުށަކީ ތޫނު އެއްޗެހި [illegible] [illegible] މީހެއްގެ ގުނަވަނެއް ނެތިދާފަދަ ގޮތަކަށް ތޫނު އެއްޗެހި ނުވަތަ ހަތިޔާރު ބޭނުންކޮށްގެން މާރާމާރީ ހިންގުން، މީހަކަށް ނުރައްކާތެރި ހާނިއެއްވާގޮތަށް ތޫނު އެއްޗެހި ނުވަތަ ހަތިޔާރު ބޭނުންކޮށްގެން މާރާމާރީ ހިންގުން، [illegible] ބޭނުންކޮށްގެން މާރާމާރީ ހިންގުމުގެ ކުށަކީ [illegible] [illegible] ހަތިޔާރާއި ތޫނު އެއްޗެހި ގެންގުޅުން މަނާކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 16 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަށް ރިޢާޔަތްކުރާއިރު، އަބޫބަކުރު ޒާހިރުގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ ކުށަކީ [illegible] [illegible] ބަލާއިރު، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ޙައްޤުގެ ދަށުން [illegible] [illegible]

(ނ) [illegible]

އެހެންކަމުން މި މައްސަލަ ބެލި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުން ދެކެނީ ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-G(1220-2017)2017/96 ކޯޓު އަމުރަށް ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭނެކަމެއް، އެހެންނަމަވެސް އަބޫބަކުރު ޒާހިރުގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ ކުށުގެ މައްސަލައިގައި ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާ ހުށަހެޅިފައިވާ މިވަގުތު ޝަރީޢަތް ހިނގަމުންދާ މައްސަލައެއްކަމުން، އަބޫބަކުރު [illegible] [illegible] ނިންމަންޖެހޭނީ މައްސަލަ ބައްލަވާ ކޯޓުން، މައްސަލަ ބައްލަވާ [illegible] [illegible]، އަބޫބަކުރު [illegible] ބަންދުގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

- **ޙުކުމް:**

[illegible] އިސްވެ ފާހަގަކުރެވުނު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-G(1220-2017)2017/96 ކޯޓު އަމުރުގައި އަބޫބަކުރު [illegible] ކޯޓުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނިންމުން ބާޠިލުކޮށް، އަބޫބަކުރު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކްރިމިނަލް ކޯޓުން [illegible]، މި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި މި މައްސަލަ [illegible] [illegible] [illegible].